

ROMÂNIA
TRIBUNALUL CARAȘ-SEVERIN
REȘIȚA
SECȚIA I CIVILĂ

DOSAR NR. 1087/115/2022

cod operator 2896

SENTINȚA CIVILĂ NR. 559
Ședința publică din 10.05.2023

Completul constituit din:
PREȘEDINTE: MATUSCHKA MONICA
GREFIER : MARIN LAURA

S-a luat în examinare cererea de chemare în judecată formulată de reclamanta Jivan Luminița Maria împotriva pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Timișoara – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Caraș-Severin, având ca obiect acțiune în răspundere delictuală.

La apelul nominal făcut în ședința publică, lipsă părțile.

Procedura fără citare.

Desfășurarea cauzei civile a avut loc în ședința publică din data de 12.04.2023, aspecte consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face corp comun cu prezenta sentință, dată la care instanța, din lipsă de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 26.04.2023 și pentru astăzi.

T R I B U N A L U L

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin *cererea* înregistrată pe rolul Tribunalului Caraș-Severin la data de 17.05.2022 sub nr. 1087/115/2022, reclamanta Jivan Luminița Maria a chemat în judecată pe pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Timișoara – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Caraș-Severin, solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța să dispună obligarea Statului Român prin Ministerul Finanțelor la plata sumei de 75000 lei, reprezentând daune materiale și a sumei de 750000 lei cu titlu de daune morale, pentru acoperirea prejudiciului cauzat printr-o privare nelegală de libertate în perioada cuprinsă între 9 decembrie 2021 – 15 decembrie 2021, cu cheltuieli de judecată constând în taxa de timbru și cheltuieli privind plata onorariului de avocat.

În motivarea acțiunii reclamanta arată că, în fapt, după reținerea sa pentru o perioadă de 24 de ore, prin propunerea înregistrată pe rolul Tribunalului Caraș-Severin la data de 09.12.2021 sub nr. 3936/115/2021, D.I.I.C.O.T. B.T. Caraș-Severin a solicitat să se dispună arestarea preventivă, pe o perioadă de 30 de zile, începând cu data de 09.12.2021 și până la data de 07.01.2022, inclusiv, a inculpaților: - Jivan Luminița-Maria pentru comiterea infracțiunilor de Constituirea unui grup infracțional organizat - faptă prev. și ped. de art. 367 alin. 1, 3, 6 Cod penal; Șantaj (modalitatea agravantă) - faptă prev. și ped. de art. 207 Cp. rap. la art. 13 ind. 1 din Lg. 78/2000 cu aplic. art. 35 alin. 1 Cp. și Folosirea influenței ori autorității de către o persoană care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite - faptă prev. și ped. de art. 13 din Lg. 78/2000, ambele în concurs formal - aplic art. 38 alin. 2 și art. 35 alin. 1 Cp. - două infracțiuni ;Folosirea influenței ori autorității de către o persoană care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite - faptă prev. și ped. de art. 13 din Lg. 78/2000 - trei infracțiuni din care una în formă continuată cu aplic. art. 35 alin. 1 Cp. ;înșelăciune, faptă prev. și ped. de art. 244 alin. 1 și 2 din C.Pen. cu aplic. art. 35 alin. 1 din CPen.,

Complicitate la delapidare, faptă prev. și ped. de art. 48 alin. 1 rap. la art. 295 alin. 1 din C.Pen. cu aplic. art. 35 alin. 1 din C.Pen., Complicitate la delapidare sub forma tentativei, faptă prev. și ped. de art. 48 alin. 1 rap. art. 32 alin. 1 și art. 295 alin. 1 din C.Pen., -Trafic de influență, faptă prev. și ped de art. 291 alin. 1 din C.Pen cu aplic, art. 35 alin. 1 din CPen., Toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 din CPen.

Prin încheierea penală nr. 59 din data de 09.12.2021 pronunțată în dosarul nr. 3936/115/2021, judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului Caraș-Severin a admis propunerea Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Biroul Teritorial Caraș-Severin, privind arestarea preventivă a inculpaților Jivan Luminița Maria, Păulescu Maria și Panfilescu Ionel Adrian, în dosarul nr. 73-D/P/2019, iar în baza art. 223 alin. 2, art. 226 alin.1 și 2 Cod procedură penală, art. 202 alin. 1, 3 și 4 lit. e) Cod procedură penală, a dispus arestarea preventivă a inculpaților Jivan Luminița-Maria, Panfilescu Ionel Adrian și Păulescu Maria, pe o durată de 30 zile, de la data de 09 decembrie 2021, până la data de 07 ianuarie 2022, inclusiv. în baza art. 230 alin.1 Cod procedură penală, a dispus emiterea mandatelor de arestare preventivă corespunzătoare.

Prin încheierea penală nr. 171/DL/CO din data de 15.12.2021, pronunțată în dosarul nr. 3936/115/2021, judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel Timișoara, a dispus următoarele: „În baza art. 4251 alin.7 pct.2 lit.a din Codul de procedură penală, raportat la art. 204 C.p.p. admite contestațiile formulate de către inculpații Jivan Luminița-Maria, Păulescu Maria și Panfilescu Ionel Adrian, împotriva încheierii penale nr. 59/09.12.2021 pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului Caras Severin, în dosarul nr. 3936/115/2021.

Desființează încheierea penală contestată, și rejudecând: în temeiul art. 227 al. 1 din Codul de procedură penală respinge propunerea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Biroul Teritorial Caras Severin în dosarul nr. 73/D/P/2019, privind luarea măsurii arestării preventive față de inculpații Jivan Luminița-Maria, Păulescu Maria și Panfilescu Ionel Adrian.

Dispune punerea de îndată în libertate a inculpatei Jivan Luminița-Maria de sub efectul mandatului de arestare preventivă nr. 31/UP/09.12.2021 emis de judecătorul de drepturi și libertăți de la Tribunalul Caraș-Severin în dosarul 3936/115/2021, dacă nu este reținută sau arestată în altă cauză".

În motivarea acestei încheieri Curtea de Apel Timișoara a arătat în paginile 30-31 ale încheierii susmenționate:

a.,„În primul rând Curtea observă că încheierea pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți de la tribunal nu este motivată, așa cum au arătat și avocații inculpaților.

Se observă că în cuprinsul încheierii contestate a fost preluată în întregime propunerea de arestare preventivă formulată de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism -Biroul Teritorial Caraș-Severin, după care judecătorul de drepturi și libertăți, trecând la analiza acesteia, a enunțat doar unele articole din Codul de procedură penală care reglementează măsura arestării preventive, precum și unele principii care se desprind din jurisprudența CEDO, fără a analiza în concret niciuna din acuzațiile aduse inculpaților prin prisma existenței unor probe din care să rezulte suspiciunea rezonabilă că au săvârșit infracțiunile pentru care se solicită arestarea preventivă.

Având în vedere că Parchetul a solicitat arestarea preventivă a inculpaților în temeiul art. 223 al. 2 din Codul de procedură penală, judecătorul trebuia să analizeze mai întâi dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpații au săvârșit una sau mai multe din infracțiunile enumerate în articolul respectiv, pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală.

După ce judecătorul ar fi făcut această analiză, trebuia să examineze dacă pe baza evaluării gravității faptelor, a modului și a circumstanțelor de comitere a acestora, a anturajului și a mediului din care provin inculpații, și a altor împrejurări privitoare la persoana acestora, se constată că privarea lor de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.

După cum observă Curtea, judecătorul de drepturi și libertăți de la tribunal nu a analizat condițiile prevăzute de art. 223 al. 2 din Codul de procedură penală, pentru a verifica dacă se poate dispune arestarea preventivă a inculpaților".

b. În aceeași încheiere, în paginile 31-35, Curtea de Apel Timișoara arată că „în propunerea de arestare preventivă sunt descrise pe mai multe pagini modul în care inspectorii din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române au efectuat mai multe controale abuzive, potrivit susținerilor Parchetului, asupra activității cms. șef Avram Viorel, fără a trimite la vreun mijloc de probă din care să rezulte că aceste controale au fost efectuate la cererea inculpatei Jivan Luminița Măria" (pagina 33 alineat penultim);

c. Se mai arată în pagina 34 alineat 2-3 că „în propunerea de arestare preventivă nu se arată mijloacele de probă sau împrejurările concrete în care inculpata Jivan Luminița Maria ar fi solicitat Ministrului Afacerilor Interne să efectueze controale în vederea demiterii cms. șef Avram Viorel, sau Ministrului Transporturilor să efectueze controale în vederea demiterii șefului Direcției Regionale De Drumuri Și Poduri Timișoara, sau președintelui Societății Române de Radiodifuziune în vederea demiterii managerului Radio România Reșița, sau conducerii Direcției Silvice Caras Severin să efectueze controale în vederea demiterii șefului Ocolului Silvic Văliug.

d. De asemenea, Curtea observă că prin propunerea de arestare preventivă se descriu presupusele controale abuzive, potrivit opiniei Parchetului, efectuate de către inspectorii mai multor ministere de resort, însă Curtea nu vede cum i-ar putea fi imputat inculpatei modul în care diferite corpuri de control au efectuat controalele respective. De asemenea, în privința faptei inculpatei Jivan Luminița Maria de excludere din PSD Caraș-Severin a lui Nedelcea Flavius, Curtea observă că nu se descrie în concret fapta inculpatei și nu se indică mijloacele de probă. La fiecare acuzație formulată prin propunerea de arestare preventivă, procurorul indică ca mijloc de probă o altă acuzație în privința căreia nu face trimitere la vreun mijloc de probă".

e. În pagina 34 alineat 4 se arată: „în privința infracțiunii de folosirea influenței ori autorității de către o persoană care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite - faptă prev. și ped. de art. 13 din Lg. 78/2000, constând în impunerea ca director executiv al Direcției pentru Agricultură Județeană Caraș-Severin a doamnei Mehedinți Felicia-Gabriela, Curtea observă că această faptă nu este descrisă prin propunerea de arestare preventivă și nici nu se arată mijloacele de probă prin care se dovedește", iar în pagina 35 alineatul 4 se arată „Curtea observă că nici această faptă de complicitate la delapidare sub forma tentativei nu este descrisă de către Parchet. Propunerea de arestare preventivă nu descrie niciuna din cele șapte cereri de finanțare imputate a fi întocmite de către inculpată și nu arată ce documentație ar fi trebuit să cuprindă pentru a satisface condițiile de legalitate. Mai mult, nu se arată în niciun fel cum ar fi urmărit inculpata să delapidaze sumele de bani, procurorul acuzând-o la modul generic că ar fi urmărit alocarea sumelor de bani nejustificate către primarii agreeți de ea din cadrul PNL, ușor de redirecționat către oamenii de afaceri din anturajul ei, însă această acuzație generală nu poate fi încadrată juridic ca o infracțiune".

În argumentarea acțiunii, reclamanta învederează că, astfel cum a observat Curtea de Apel Timișoara, din lecturarea încheierii penale nr. 59 din data de 09.12.2021, pronunțată în dosarul nr. 3936/115/2021 de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului Caraș-Severin, se poate constata că judecătorul de drepturi și libertăți nu a menționat niciun considerent referitor la întrunirea condițiilor legale și la existența cazului de arestare preventivă invocat în propunerea parchetului.

Sub acest aspect, art. 226 alin. 1 Cod procedură penală este formulat imperativ, dispunând că judecătorul de drepturi și libertăți, dacă apreciază că sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, admite propunerea procurorului și dispune arestarea preventivă a inculpatului, prin încheiere motivată.

Or, arestarea preventivă, în condițiile legii, se dispune doar dacă există un caz de arestare preventivă, nefiind suficientă doar existența suspiciunii rezonabile că ar fi fost comisă o infracțiune, aspect neanalizat de către judecător în încheierea de arestare preventivă.

Ca atare, nefiind analizat cazul de arestare prev. de art. 223 alin. 2 cod procedură penală ce constituie obiectul propunerii de arestare preventivă, încheierea atacată este nemotivată.

Lipsa motivării sau motivarea insuficientă a deciziei de arestare, în jurisprudența CEDO reprezintă unul dintre elementele pe care Curtea se bazează pentru a aprecia legalitatea în temeiul art. 5 parag. 1 din Convenție (S.V. și A. împotriva Danemarcei), iar o asemenea decizie este incompatibilă cu principiul protecției împotriva arbitrariului, consacrat de art. 5 parag. 1 (Stasaitis împotriva Lituaniei).

În același timp, nemotivarea cazului de arestare de către judecător determină în concret ca inculpații arestați în cauză să nu cunoască motivele arestării lor, încălcându-se garanția constituțională prev. de art. 23 alin. 8, reiterată de art. 226 alin. 3 cod procedură penală.

Pe de altă parte, nici măcar indicarea în cuprinsul mandatului de arestare preventivă a presupuselor motive pentru arestarea inculpatei Jivan Luminița nu poate înlătura nelegalitatea dispunerii unei arestări preventive, fiindcă nu mandatul este actul procesual de dispoziție prin care se ia măsura procesuală analizată.

Ca atare, indicarea presupuselor motive în mandatul de arestare preventivă nu acoperă nelegalitatea încheierii de arestare.

Disponerea măsurii arestării preventive fără motivare încalcă flagrant dreptul fundamental al libertății individuale, consacrat de art. 23 din Constituție.

În concluzie, constatarea de către instanța de control judiciar a nelegalității încheierii atacate, sub dublul aspect al nemotivării cazului de arestare și al neindicării motivelor de arestare, determină, potrivit art. 204 alin. 12 Cod procedură penală, nelegalitatea dispoziției arestării preventive a inculpatei Jivan Luminița Maria.

Reclamanta apreciază că este îndreptățită la acordarea de daune morale și daune materiale pentru următoarele motive:

Existența unei soluții care impune concluzia sine qua non că arestarea acesteia a fost nelegală - Potrivit art. 539 C.proc.pen. dreptul la repararea pagubei în cazul privării nelegale de libertate îi aparține și persoanei care în cursul procesului penal a fost privată nelegal de libertate.

De asemenea, în al doilea alineat al aceluiași articol se specifică faptul că "privarea nelegală de libertate trebuie să fie stabilită, după caz, prin ordonanță a procurorului, prin încheierea definitivă a judecătorului de drepturi și libertăți sau a judecătorului de cameră preliminară, precum și prin încheierea definitivă sau hotărârea definitivă a instanței de judecată investită cu judecarea cauzei".

Consideră reclamanta că este îndreptățită la repararea prejudiciului suferit ca urmare a reținerii și arestării preventive în mod ilegal cu atât mai mult cu cât în art. 52 alin. (3) din Constituția României este stipulat dreptul la reparație având drept premisă eroarea judiciară, ceea ce duce la concluzia că repararea prejudiciului se poate solicita pentru toate cazurile în care autoritățile statale comit abuzuri de drept ori manifestă o gravă neglijență.

O arestare prezumă existența unor suferințe, iar dispunerea acestora în mod nelegal prezumă obligația statului de a le repara. - În ceea ce privește daunele morale, jurisprudența constantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a stabilit că despăgubirea bănească acordată pentru repararea prejudiciilor morale trebuie să reflecte o concordanță valorică între cuantumul sau/și gravitatea consecințelor la a căror reparare este destinat să contribuie. Pentru determinarea cuantumului despăgubirilor morale se impune a se avea în vedere principiul reparării integrale a prejudiciului cauzat prin fapta ilicită.

Repararea daunelor morale trebuie înțeleasă într-un sens mai larg, al căror scop e acela că în funcție de particularitățile fiecărei cauze, să ofere victimei o anumită satisfacție sau ușurare pentru suferințele îndurate. În același sens sunt și prevederile art. 505 C.proc.civ. în privința criteriilor exemplificative care trebuie luate în considerare la acordarea despăgubirilor, iar întinderea daunelor morale se stabilește prin apreciere ca urmare a aplicării de către instanță a criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză în plan fizic și psihic, importanța valorilor lezate, măsura în care ele au fost afectate, intensitatea

cu care au fost percepute consecințele vătămării, modul de influențare negativă a situației familiale, profesionale și sociale.

Potrivit art. 540 alin. (1) C.proc.pen. "la stabilirea întinderii reparației se ține seama de durata privării nelegale de libertate, precum și de consecințele produse asupra persoanei, asupra familiei celui privat de libertate ori asupra celui aflat în situația prevăzută la art. 538".

În acest context se arată că suferința cauzată reclamantei Jivan Luminița Maria și familiei sale ca urmare a privării sale de libertate în mod nelegal nu poate fi cuantificată sau măsurată, ci eventual descrisă prin cuvinte.

De asemenea, prin restrângerea libertății dispuse față de reclamanta Jivan Luminița Maria în mod nelegal, i-au fost afectate atributele unei persoane care influențează relațiile sociale, anume onoarea, reputația, precum și pe cele care se situează în domeniul afectiv al vieții umane, ca de exemplu relațiile cu prietenii, apropiații.

Nu i-a fost deloc ușor reclamantei și familiei acesteia să suporte neglijența organelor judiciare române, fiind obligată să execute 8 de zile de reținere și arest preventiv, pentru fapte pe care nu le-a săvârșit și cu care nu avea legătura.

Hotărârea de arestare preventivă, măsura de privare sau de restrângere de libertate în mod nelegal, a marcat existența sa ca om, pe toate planurile vieții, simțindu-se umilită și nedreptățită cu dreptatea în mână, condițiile inumane din arestul preventiv venind parcă să accentueze coșmarul prin care trecea.

De asemenea, șocul privării sale de libertate în mod nelegal a fost resimțit și de către familia sa, mama sa, soțul său și de cei doi copii.

Raportat la prejudiciul material, precizează că acesta este consecința dăunătoare care are valoare economică, putând fi evaluată pecuniar, fiind, în primul rând, urmarea încălcării drepturilor și intereselor economice ale reclamantei. Astfel, imediat după arestarea sa preventivă reclamanta a fost obligată să își prezinte demisia din funcția publică pe care o deținea în cadrul Consiliului Județean Caraș-Severin, fiind lipsită fără drept de salariul în cuantum de 10.000 lei/lunar pe care îl încasa de la această instituție.

Pentru reprezentarea intereselor sale în fața Curții de Apel Timișoara soțul său a angajat un avocat care să îi reprezinte interesele.

Dacă organele judiciare române își exercitau atribuțiile într-un mod just și legal, reclamanta și familia ei nu mai era puși în situația de a achita nici una din cheltuielile mai sus menționate.

În ce privește condițiile în care s-a desfășurat perioada de arest preventiv, condiții în funcție de care se poate aprecia suferința reclamantei, invocă reclamanta prevederile art. 1 alin. 1, alin. 2 și alin. 3, art. 3 și art. 8 alin. 1 din OMJ nr. 433/2010 și detaliază condițiile în care s-a desfășurat arestul preventiv, arătând că acestea i-au afectat grav sănătatea, cu atât mai mult cu cât totul era insalubru, existând insecte atât în camerele în care era încarcerată, precum și în centrul de deținere.

Toate condițiile reclamanta le-a perceput ca fiind inumane, la limita supraviețuirii, contrar legislației în vigoare.

Potrivit art. 3 al Convenției, nimeni nu poate fi supus torturii sau unui tratament inuman sau degradant.

În consecință statele europene nu pot în nicio situație deroga de la aceste prevederi, ceea ce face ca acest drept să fie intangibil. Condițiile de detenție din acest centru contravin din multe puncte de vedere standardelor internaționale în domeniu, camerele sunt lipsite de iluminat natural și insalubre.

Apreciază că suferințele prin care a trecut reclamanta sunt inestimabile, iar suma solicitată nu presupune un preț al acestora, ci o apreciere a consecințelor negative ale implicațiilor acestora.

Apreciază reclamanta că este îndreptățită la acordarea unor daune morale, deoarece condițiile de detenție i-au cauzat o suferință psihică și fizică, starea sănătății agravându-se considerabil, fiind tratată inuman și degradant, simțindu-se umilită, aspect interzis prin art. 3 din Cedo și de legislația națională.

Timpul petrecut i-a afectat puternic demnitatea umană, starea fizică și psihică, urmările acelor clipe fiind resimțite și în prezent.

În ceea ce privește solicitarea subsidiară, se arată că există mai multe aspecte care trebuie avute în vedere pentru acordarea daunelor morale, cât și a daunelor materiale.

În ce privește antrenarea răspunderii civile delictuale, citează prevederile art. 1349 și art. 1373 C.civ. și arată că, raportat la acestea, apreciază că existența suferinței cauzate de privarea de libertate nelegală, de restrângerea de libertate și de condamnare este evidentă, ale cărei efecte se resimt și la momentul prezent și care i-au afectat în mod grav viața personală, familială și socială. Toate aceste fapte ale pârâtului se subscriu prevederilor art. 1349 coroborat cu art. 1373 Cod civil, determinând antrenarea răspunderii sale civile delictuale pentru fapta altuia și subsecvent obligarea la repararea prejudiciului nepatrimonial și patrimonial pe care reclamantul l-a suferit.

În ce privește fapta juridică ilicită, se arată că în prezenta cauză pârâtul, prin organele judiciare, a încălcat în primul rând dispozițiile art. 52 alin. (3) din Constituția României, prin care este stipulat dreptul la reparație având drept premisă eroarea judiciară, ceea ce duce la concluzia că repararea prejudiciului se poate solicita pentru toate cazurile în care autoritățile statale comit abuzuri de drept ori manifestă o gravă neglijență.

Totodată, au fost încălcate și articolele 5 și 6 din Convenția Europeană a drepturilor omului, care se referă la dreptul la libertate și siguranță, Curtea fiind constantă în a acorda despăgubiri bănești pentru daunele morale cauzate de o arestare abuzivă sau condamnare pe nedrept. (Lawless c. Irlandei, Winterwerp c. Olanda, Tomasi c. Franța).

De asemenea, în prezenta cauză a fost încălcat art. 61 C.civ. potrivit căruia „viața, sănătatea și integritatea fizică și psihică a oricărei persoane sunt garantate și ocrotite în mod egal de lege. Interesul și binele ființei umane trebuie să primeze asupra interesului unic al societății sau al științei” și art. 72 C.Civ. conform căruia "orice persoană are dreptul la respectarea demnității sale. Este interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute la art. 75”.

Prin privarea de libertate nelegală, prin restrângerea de libertate și prin condamnare, i s-au adus grave atingeri onoarei, demnității, vieții personale, familiale și sociale ale reclamantei, având un impact sporit asupra acesteia.

Apreciază că pârâtul nu poate justifica faptele sale prin prisma invocării anumitor suspiciuni cu privire la săvârșirea unor infracțiuni. Având în vedere că în prezenta speță reclamanta a fost deținută nelegal, toate acestea fiind dispuse în mod nelegal, constituie fapte juridice ilicite în sensul art. 1373 Cod civil.

În ceea ce privește prejudiciul material se arată că acesta este evaluabil în bani, cu consecințe dăunătoare care au valoare economică. Astfel, prejudiciul material pretins de către reclamantă este justificat și răspunde cerințelor de echitate și dreptate, raportat la acțiunile întreprinse de către pârât.

În ceea ce privește legătura dintre fiecare din sumele pretinse de reclamantă și cazul penal evocat rezultă din faptul că suma pretinsă cu titlu de onorariu avocațial a fost achitată de către Jivan Dan Pavel în vederea asigurării apărării obligatorii, de către un avocat care să reprezinte interesele soției sale, reclamanta din prezentul dosar.

În prezenta cauză prejudiciul moral suferit de către Jivan Luminița constă în atingerea adusă onoarei, reputației și persoanei reclamantei atât în ceea ce privește viața sa socială, cât și cea privată.

Astfel, prin privarea de libertate nelegală și prin deținerea reclamantei în condiții inumane, i s-au cauzat acesteia suferințe morale de natură să îi lezeze demnitatea, vătămându-i creditul moral, poziția socială.

Raportat la prezenta cauză, precizează că este de netăgăduit că orice reținere și arestare, dispusă pe nedrept, produce celor în cauză suferințe pe plan moral și social, că astfel de măsuri lezează onoarea și libertatea individuală.

Măsura de privare sau de restrângere de libertate în mod nelegal, a marcat existența sa ca om, pe toate planurile vieții, simțindu-se umilită și nedreptățită cu dreptatea în mână, condițiile inumane din arestul preventiv venind parcă să accentueze coșmarul prin care trecea.

De asemenea, șocul privării sale de libertate în mod nelegal a fost resimțit și de către familia sa, părinții, soțul și de cei doi copii.

În drept, reclamanta își întemeiază cererea pe dispozițiile art. 539, 540 și 541 C.pr.pen. Pârâțul Statul Român prin Ministerul Finanțelor a formulat întâmpinare, solicitând admiterea excepțiilor invocate și respingerea acțiunii în consecință, iar în subsidiar respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

În prealabil, având în vedere dispozițiile art. 150 C.pr.civ., pârâțul solicită instanței să pună în vedere părții reclamante să depună copii de pe înscrisurile de care înțelege a se folosi în proces, având în vedere faptul că invocă în solicitarea de acordare a daunelor materiale plata onorariului avocațial (chitanța care atestă plata onorariului, contractul de asistență juridică). Instanța de judecată nu poate da eficiență dispozițiilor legale mai sus invocate, în condițiile în care nu are suficiente elemente din care să poată aprecia asupra realității și caracterului rezonabil al daunelor materiale solicitate.

Pârâțul invocă *excepția netimbrării acțiunii*, raportat la art. 3 din OUG nr. 80/2013, având în vedere că reclamanta a investit instanța de judecată cu o acțiune în pretenții întemeiată și pe dispozițiile din Codul Civil care reglementează răspunderea civilă delictuală. Acțiunea întemeiată pe dispozițiile care reglementează răspunderea civilă delictuală este o veritabilă acțiune în pretenții care este evaluabilă în bani. Prin urmare, natura juridică a prezentei acțiuni este aceea a unei cereri de drept comun evaluabile în bani și este supusă dispozițiilor art.3 din O.U.G. nr.80/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 197 din Codul de procedură civilă prevede că "Netimbrarea sau timbrarea insuficientă atrage anularea cererii de chemare în judecată, în condițiile legii".

Prin urmare, în cazul neîndeplinirii obligației de plată a taxei judiciare de timbru, vă solicităm anularea cererii de chemare în judecată ca netimbrată.

De asemenea, pârâțul invocă *excepția inadmisibilității acțiunii în raport de dispozițiile art. 1349 și următoarele din Codul civil*.

Astfel, se arată că prin cererea de chemare în judecată reclamanta, la pagina 9, menționează că există mai multe aspecte care trebuie avute în vedere pentru acordarea daunelor morale și a daunelor materiale pentru privarea nelegală de libertate a acesteia, făcând trimitere la dispozițiile din Codul civil care reglementează răspunderea civilă delictuală

Relativ la răspunderea statului în caz de eroare judiciară, învederează pârâțul faptul că această răspundere este una specială, prevăzută de dispozițiile art. 52 alin. 3 din Constituție, art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale art. 538-539 din Codul de procedură penală.

Practica Înaltei Curți de Casație și Justiție oglindită în decizii de speță a statuat asupra faptului că dispozițiile art.998-999 Cod civil (art. 1349 și următoarele din Noul Cod Civil), privind răspunderea civilă delictuală, nu pot constitui temei pentru angajarea răspunderii statului pentru erorile judiciare (Decizia nr.422 din 17.01.2006).

În sensul celor de mai sus, o decizie de speță a Înaltei Curți de Casație și Justiție pune în evidență că, ori de câte ori printr-o lege/normă se prevede o procedură specială, aceasta se va aplica în totalitate, iar nu regulile de drept comun, care reglementează răspunderea civilă delictuală, căci legea specială se aplică în baza principiului de drept „specialia derogant generatibus” (Decizia nr. 8591 din 6 decembrie 2011).

Totodată, în susținerea aspectelor mai sus prezentate, invocă și Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 2059 din data de 14 octombrie 2020 pronunțată în dosarul nr. 773/117/2019.

Dintr-o asemenea perspectivă și în considerarea unor asemenea argumente când într-un proces determinat, reclamantul cheamă în judecată statul pentru a pretinde să îi fie reparat un prejudiciu cauzat printr-o eroare judiciară, determinarea în concret a măsurii în care sunt întrunite condițiile legale pentru cercetarea și admiterea pe fondul ei a acțiunii trebuie să se facă prin raportare la condițiile stabilite în acest scop prin legea sau legile speciale în materie, iar nu cu ignorarea acestora, recurgându-se exclusiv la dispozițiile de drept comun în materia răspunderii civile delictuale, respectiv la art. 1349 și urm.Cod civil.

Când reclamantul, invocând fundamentalul principiu al disponibilității, alege să solicite cercetarea pe fond a acțiunii sale prin raportare la prevederile art.1349 și urm. Cod civil, iar nu la acelea impuse prin legile speciale în materie, instanța de judecată nu are dreptul de a proceda la soluționarea pe fond a acțiunii în considerarea temeiului de drept indicat de reclamant, căci dacă ar face aceasta ar lăsa fără efect tocmai dispozițiile legale speciale dedicate de legiuitor acțiunii în reparație rezultate din săvârșirea unei erori judiciare.

Într-un asemenea caz, acțiunea reclamantului trebuie considerată inadmisibilă și respinsă pentru acest motiv, nemaifiind necesar a se cerceta dacă, pe fond, sunt întrunite condițiile de drept comun ale răspunderii civile delictuale. Dreptul de dispoziție procesuală recunoscut reclamantului nu poate fi înțeles în sensul că ar îngădui substituirea, prin exclusivă voință a titularului acțiunii, unei căi legale speciale, expres determinată de lege, cu una generală (de drept comun) pe care, în concret, reclamantul ar putea-o socoti mai favorabilă.

Așadar, având în vedere că răspunderea patrimonială a Statului Român prin Ministerul Finanțelor pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare nu poate fi angajată decât în condițiile legii speciale și nu potrivit prevederilor dreptului comun întrucât, în caz contrar, prin soluția pronunțată, s-ar încălca principii fundamentale de drept precum specialia generalibus derogant și electa una via, solicită respingerea acțiunii ca inadmisibilă.

Pârâtul invocă și *excepția lipsei calității procesuale pasive a Statului Român prin Ministerul Finanțelor*.

Referitor la daunele morale solicitate de reclamantă, apreciază pârâtul că se reclamă de fapt condițiile improprii de detenție.

Astfel, face precizarea că art. 11 alin.2 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, prevede că "2. Penitenciarele se înființează prin hotărâre a Guvernului, au personalitate juridică și sunt în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor".

Prevederile art. 10 din Legea nr.254/2013 stipulează că "Administrația Națională a Penitenciarelor este instituția publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Justiției, având ca scop coordonarea și controlul activității unităților care se organizează și funcționează în subordinea sa".

Cu alte cuvinte, Administrația Națională a Penitenciarelor este o structură organizațională specializată a Ministerului Justiției, care acționează în numele și sub controlul acestuia, înfăptuind hotărârile organelor judiciare în domeniul executării pedepsei cu închisoarea și a altor măsuri dispuse în cursul procesului penal, în scopul reintegrării sociale a persoanelor custodiate.

Totodată potrivit dispozițiilor art. 6 alin. 1 lit. c) din H.G. nr. 756/2016 pentru organizarea, funcționarea și atribuțiile Administrației Naționale a Penitenciarelor și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, Administrația Națională a Penitenciarelor „elaborează strategia de aplicare a regimului de executare a pedepselor și măsurilor privative de libertate, urmărește transpunerea ei în practică, potrivit principiilor privind respectarea demnității umane, exercitarea drepturilor de către deținuți, persoane internate și arestate preventiv din unitățile din subordinea sa, interzicerea supunerii la tortură, la tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente, precum și interzicerea discriminării".

Așadar, omisiunea îndeplinirii integrale a obligației de a asigura condiții de deținere conforme cu imperativul respectării dreptului persoanei la demnitate și sănătate este imputabilă penitenciarelor la care a făcut referire reclamanta.

Astfel, Statul Român prin Ministerul Finanțelor Publice nu-și poate legitima calitatea procesuală pasivă atunci când se invocă faptul că alte persoane - fizice sau juridice - ar fi vinovate de producerea unui eventual prejudiciu, în cadrul raportului juridic litigios, urmând a se antrena în mod direct răspunderea civilă delictuală a persoanelor respective, în măsura în care, într-adevăr, s-ar fi produs un prejudiciu.

Pe fond, în ipoteza în care instanța va respinge excepțiile invocate și va proceda la judecarea cererii, solicită pârâtul respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Se arată că sistemul principiilor fundamentale ale procesului penal a generat crearea unui complex de garanții procesuale menite să elimine orice sancțiune cu caracter represiv dispusă împotriva unei persoane nevinovate.

Acordarea unor despăgubiri, considerată ca un drept al persoanei care a suferit pe nedrept și, în același timp, o îndatorire a societății, este privită ca o reparație, pe cât posibil, a repercusiunilor generate de erorile judiciare.

Această posibilitate este reglementată în Codul de procedură penală la art. 538-542.

Învederează pârâtul că prin Decizia nr. 136/03.03.2021, publicată în Monitorul Oficial la data de 12.05.2021, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă din cuprinsul art. 539 din Codul de procedură penală care exclude dreptul la repararea pagubei în cazul privării de libertate dispuse în cursul procesului penal soluționat prin clasare, conform art. 16 alin. (1) lit. a) - d) din Codul de procedură penală, sau achitare este neconstituțională.

Așadar, potrivit art. 539 din Codul de procedură penală, pentru a putea formula o cerere de chemare în judecată în baza acestui temei, trebuie ca privarea de libertate să fi fost dispusă în cursul procesului penal, proces penal soluționat prin clasare, conform art. 16 alin. (1) lit. a) - d) din Codul de procedură penală sau achitare.

Nici din susținerile reclamantei și nici din înscrisurile anexate cererii de chemare în judecată nu rezultă că în prezenta speță ne aflăm în cazul unui proces penal soluționat prin clasare sau achitare.

Mai mult decât atât, apreciază pârâtul că dosarul penal care o vizează pe reclamantă nu a fost soluționat.

Prin urmare, întrucât dosarul penal care o vizează pe reclamantă și în care se reclamă o privare nelegală de libertate, nu este soluționat, putându-se dispune trimiterea în judecată și chiar condamnarea acesteia pentru faptele pentru care este cercetată, apreciază că solicitarea reclamantei de acordare de daune morale și materiale nu este justificată.

Reclamanta susține că timpul petrecut în detenție i-a afectat puternic starea fizică și psihică, nedepunând însă niciun document medical în susținerea acestor afirmații.

Sarcina probei referitoare la existența elementelor răspunderii civile delictuale revine reclamantului, în conformitate cu dispozițiile art. 249 din Codul de procedură civilă.

Pe de altă parte, pentru existența și angajarea răspunderii civile este necesar ca între faptul prejudiciabil și prejudiciu să existe un raport de cauzalitate. Rezultă că, prejudiciul cauzat altuia, într-o asemenea ipoteză, trebuie să fie consecința faptei ilicite.

Răspunderea nu poate fi angajată în cazul în care între fapta ilicită și prejudiciul suferit nu există un raport de cauzalitate. Raportul de cauzalitate, condiție a răspunderii civile, lipsește atunci când prejudiciul este cauzat în exclusivitate de forța majoră, uneori de cazul fortuit, de fapta unei terțe persoane sau fapta victimei.

Astfel, în ceea ce privește susținerea că starea sănătății s-a agravat considerabil ca urmare a timpului petrecut în detenție, nu se poate afirma cu certitudine că această agravare s-a datorat doar detenției, atât timp cât nu a fost stabilită/confirmată de către un specialist.

Reclamanta susține și că timpul petrecut în detenție i-a afectat demnitatea umană, însă reclamanta nu detaliază și nu propune probe în susținerea celor afirmate.

Astfel, susținerea că a avut loc afectarea demnității sale umane, nedovedită cu probe, reprezintă o simplă afirmație.

În ceea ce privește daunele materiale solicitate de reclamantă, așa cum a reținut și înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 949 din 21.03.2018, daunele materiale trebuie probate cu documente justificative.

Reclamanta menționează că imediat după arestarea sa preventivă "a fost obligată să își prezinte demisia din funcția publică pe care o deținea în cadrul Consiliului Județean Caras Severin".

Însă subliniază pârâtul că potrivit dispozițiilor art. 513 alin. 1 litera e din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, raportul de serviciu se suspendă de drept atunci când funcționarul public este arestat preventiv, se află în arest la domiciliu, precum și în cazul în care, față de acesta s-a dispus, în condițiile Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură

penală, cu modificările și completările ulterioare, luarea măsurii controlului judiciar ori a măsurii controlului judiciar pe cauțiune, dacă în sarcina acestuia au fost stabilite obligații care împiedică exercitarea raportului de serviciu.

Prin urmare, în conformitate cu dispozițiile legale de mai sus, raportul de serviciu al reclamantei urma să se suspende de drept, aceasta putând solicita reluarea activității la încetarea motivului de suspendare de drept.

Faptul că a ales să își prezinte demisia reprezintă manifestarea de voință a reclamantei, iar Statul Român nu poate fi răspunzător pentru alegerile acesteia, care țin de propria voință.

De asemenea, prin cererea de chemare în judecată reclamanta susține că pentru reprezentarea intereselor sale în fața Curții de Apel Timișoara, soțul său a angajat un avocat care să îi reprezinte interesele, nedepunând niciun document în susținerea pretențiilor pecuniare.

Or, așa cum s-a reținut și în jurisprudența CEDO, cheltuielile nu pot fi rambursate decât în măsura în care li s-au stabilit realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil (cauza Cenoiu și alții contra României).

Prin urmare, pentru dovedirea daunelor materiale, reclamanta are obligația să depună la dosar înscrisuri justificative din care să rezulte existența prejudiciului material reclamat și legătura de cauzalitate dintre acesta și pretinsa faptă ilicită a Statului Român prin Ministerul Finanțelor.

Așadar, simpla solicitare de acordare de daune materiale nu este de natură a conduce la acordarea de daune materiale așa cum a solicitat reclamanta.

În ceea ce privește daunele morale solicitate, solicită respingerea acestui capăt de cerere ca neîntemeiat.

Astfel cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 661/2019, în prezenta speță, nu s-a făcut dovada încălcării unor drepturi fundamentale ale reclamantului, astfel încât nu poate fi primită susținerea că pârâtul Statul Român trebuie să răspundă pentru pretinsul prejudiciu suferit de reclamant, fără a fi identificate obligațiile concrete ce-i revin pârâtului.

Faptul că s-a susținut incidența în cauză a dispozițiilor din Codul civil care reglementează răspunderea civilă delictuală nu este suficient pentru a fi atrasă răspunderea civilă delictuală pentru Statul Român, de vreme ce nu sunt întrunite elementele răspunderii civile delictuale, pentru a stabili în sarcina pârâtului Statul Român obligația de a acorda despăgubiri pentru daune morale în favoarea reclamantei.

În ceea ce privește cheltuielile de judecată generate de prezentul litigiu, apreciază pârâtul că nu se poate reține o culpă procesuală a pârâtului Statul Român prin Ministerul Finanțelor în declanșarea prezentului litigiu, astfel că menținerea în debit pentru orice valori pecuniare aferente instrumentării prezentului litigiu se impune a fi cenzurată pentru identitate de rațiune.

Totodată, solicită să se aibă în vedere prevederile art.452 din Codul de procedură civilă care stipulează că "partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada existenței și întinderii lor, cel mai târziu la data închiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei", precum și dispozițiile art. 451 alin. 2 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „instanța poate, chiar și din oficiu, să reducă motivat partea din cheltuielile de judecată reprezentând onorariul avocaților, atunci când acesta este vădit disproporționat în raport cu valoarea sau complexitatea cauzei ori cu activitatea desfășurată de avocat, ținând seama și de circumstanțele cauzei".

În drept, au fost invocate prevederile art. 201 și 205 C.pr.civ., precum și celelalte dispoziții legale menționate în cuprinsul întâmpinării.

Procedând, în conformitate cu dispozițiile art. 248 C.pr.civ., la soluționarea excepțiilor invocate de pârât prin întâmpinare, reține următoarele:

Tribunalul reține că, prin întâmpinare, pârâtul a invocat inadmisibilitatea și excepția lipsei calității procesuale pasive a Statului Român prin Ministerul Finanțelor, excepții unite cu fondul cauzei.

Instanța subliniază că, pentru a se obține repararea unei pagube, persoana îndreptățită se poate adresa tribunalului în a cărei circumscripție domiciliază, chemând în judecată civilă Statul Român, care este citat prin Ministerul Finanțelor. Totodată, se reține că Statul Român are îndatorirea de a răspunde pentru consecințele prejudiciabile ale propriei activități juridice, pe care o organizează și o conduce în conformitate cu prevederile legale.

Activitatea jurisdicțională este supusă normelor dreptului public, dar poate produce, prin disfuncționalități, efecte de natură civilă, concretizate în prejudicii de natură materială sau morală justițiabililor, efecte care cad sub incidența legii civile.

Așadar, ca persoană responsabilă, Statul Român răspunde pentru consecințele păgubitoare produse în desfășurarea activităților specifice organelor judiciare, în condițiile legii, în calitate de garant al legalității și independenței actului de justiție.

Răspunderea va fi antrenată independent de culpă, pe un temei obiectiv. Astfel, privitor la admisibilitatea cererii reclamantei, se constată că aceasta este admisibilă, condițiile urmând a fi analizate în cele ce urmează.

În raport de aceste considerente, instanța constată că excepțiile sunt neîntemeiate, sens în care va dispune respingerea excepția lipsei calității procesuale pasive și excepția inadmisibilității invocate de pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor.

Pe fond, Tribunalul reține următoarele.

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Caraș-Severin la data de 17.05.2022 sub nr. 1087/115/2022, reclamanta Jivan Luminița Maria a chemat în judecată pe pârâtul Statul Român prin Ministerul Finanțelor prin Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Timișoara – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Caraș-Severin, solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța să dispună obligarea Statului Român prin Ministerul Finanțelor la plata sumei de 75000 lei, reprezentând daune materiale și a sumei de 750000 lei cu titlu de daune morale, pentru acoperirea prejudiciului cauzat printr-o privare nelegală de libertate în perioada cuprinsă între 9 decembrie 2021 – 15 decembrie 2021, cu cheltuieli de judecată constând în taxa de timbru și cheltuieli privind plata onorariului de avocat.

Tribunalul reține că, față de numita Jivan Luminița Maria, a fost pusă în mișcare acțiunea pentru săvârșirea infracțiunii de constituire a unui grup infracțional organizat prevăzută și pedepsită de art. 367 alin. 1, 3, 6 Cod penal, Procurorul reținând că la finalul anului 2018, la nivelul județului Caraș-Severin s-a constituit un grup infracțional organizat având drept scop obținerea unor mari profituri materiale prin subordonarea a cât mai multor instituții publice (prin șantajarea conducătorilor acestor instituții) care să le asigure accesul la banii publici și, implicit, posibilitatea de a-i împărți între membrii grupului. Astfel, în luna decembrie 2018 membrii grupului infracțional organizat ar fi folosit oportunitatea creată de posibilitatea numirii inculpatei Jivan Luminița Maria, deputat la acea vreme, la conducerea organizației județene a Partidului Social Democrat (PSD) Caraș-Severin.

Prin Încheierea penală nr. 59 din data de 09.12.2021, pronunțată în dosarul nr.

3936/115/2021, judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului Caraș-Severin, a admis propunerea Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție - Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Biroul Teritorial Caraș-Severin, privind arestarea preventivă, printre alții, a inculpatei Jivan Luminița-Maria, în dosarul nr. 73-D/P/2019, iar în baza art. 223 alin. 2, art. 226 alin.1 și 2 Cod procedură penală, art. 202 alin. 1, 3 și 4 lit. e) Cod procedură penală, a dispus arestarea preventivă a inculpatei Jivan Luminița-Maria, pe o durată de 30 zile, de la data de 09 decembrie 2021, până la data de 07 ianuarie 2022, inclusiv. În baza art. 230 alin.1 Cod procedură penală, a dispus emiterea mandatelor de arestare preventivă corespunzătoare. De asemenea, a respins cererile formulate de inculpați, prin apărătorii lor, privind luarea față de aceștia a unei măsuri preventive mai blânde respectiv, a arestului la domiciliu sau a controlului judiciar.

Prin Încheierea penală nr. 171/DL/CO din data de 15.12.2021, pronunțată în dosarul nr. 3936/115/2021, judecătorii de drepturi și libertăți din cadrul Curții de Apel Timișoara, au dispus, printre altele, în baza art. 425¹ alin.7 pct.2 lit. a din Codul de procedură penală,

raportat la art. 204 C.p.p. admiterea contestației formulată de către inculpata JIVAN LUMINIȚA-MARIA, împotriva Încheierii penale nr. 59/09.12.2021 pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului Caraș Severin, în dosarul nr. 3936/115/2021. A fost desființată încheierea penală contestată, iar în rejudicare: În temeiul art. 227 al. 1 din Codul de procedură penală a fost respinsă propunerea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Biroul Teritorial Caraș Severin în dosarul nr. 73/D/P/2019, privind luarea măsurii arestării preventive față de inculpații Jivan Luminița-Maria, Păulescu Maria și Panfilescu Ionel Adrian. S-a dispus, printre altele, punerea de îndată în libertate a inculpatei Jivan Luminița-Maria de sub efectul mandatului de arestare preventivă nr. 31/UP/09.12.2021 emis de judecătorul de drepturi și libertăți de la Tribunalul Caraș Severin în dosarul 3936/115/2021, dacă nu este reținută sau arestată în altă cauză.

În cuprinsul Încheierii penale nr. 171/DL/CO din data de 15.12.2021, pronunțată de către Curtea de Apel Timișoara, s-a reținut că, încheierea pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți de la tribunal nu este motivată. În esență, s-a constatat că, încheierea contestată a preluat în întregime propunerea de arestare preventivă formulată de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism –Biroul Teritorial Caraș-Severin, după care judecătorul de drepturi și libertăți, trecând la analiza acesteia, a enunțat doar unele articole din Codul de procedură penală care reglementează măsura arestării preventive, precum și unele principii care se desprind din jurisprudența CEDO, fără a analiza în concret niciuna din acuzațiile aduse inculpaților prin prisma existenței unor probe din care să rezulte suspiciunea rezonabilă că au săvârșit infracțiunile pentru care se solicită arestarea preventivă. Curtea a mai subliniat faptul că, judecătorul trebuia să analizeze mai întâi dacă din probe rezultă suspiciunea rezonabilă că inculpații au săvârșit una sau mai multe din infracțiunile enumerate în articolul respectiv, pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală. După ce judecătorul ar fi făcut această analiză, trebuia să examineze dacă pe baza evaluării gravității faptelor, a modului și a circumstanțelor de comitere a acestora, a anturajului și a mediului din care provin inculpații, și a altor împrejurări privitoare la persoana acestora, se constată că privarea lor de libertate este necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică.

După cum observă Curtea, judecătorul de drepturi și libertăți de la tribunal nu a analizat condițiile prevăzute de art. 223 al. 2 din Codul de procedură penală, pentru a verifica dacă se poate dispune arestarea preventivă a inculpaților.

Tribunalul reține că reclamanta a fost arestată preventiv în perioada 09.12.2021-15.12.2021, iar ulterior formulării contestației a fost pusă de îndată în libertate.

Potrivit art. 539 Cod procedură penală, *(1) Are dreptul la repararea pagubei și persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată nelegal de libertate. (2) Privarea nelegală de libertate trebuie să fie **stabilită**, după caz, prin ordonanță a procurorului, **prin încheierea definitivă a judecătorului de drepturi și libertăți** sau a judecătorului de cameră preliminară, precum și prin încheierea definitivă sau hotărârea definitivă a instanței de judecată investită cu judecarea cauzei.*

Astfel, pentru a se stabili că o persoană are dreptul la repararea pagubei, în urma privării nelegale de libertate, această privare trebuie să fie stabilită după caz, prin ordonanță a procurorului, prin încheierea definitivă a judecătorului de drepturi și libertăți sau a judecătorului de cameră preliminară, precum și prin încheierea definitivă sau hotărârea definitivă a instanței de judecată investită cu judecarea cauzei.

Din cuprinsul textelor citate rezultă că dreptul la despăgubire este condiționat de existența unei privări nelegale de libertate. La rândul ei, privarea nelegală de libertate trebuie să fie stabilită prin actele procedurale și de către organele judiciare identificate în alin. 2 al art. 539 Cod procedură penală.

Sub aspectul reglementării legale incidente, Tribunalul reține că dispozițiile art. 539 Cod procedură penală statuează în privința dreptului la repararea pagubei în cazul privării nelegale de libertate, în legătură cu care, prin jurisprudența obligatorie a Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a stabilit că „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 539 alin. (2) din Codul de procedură penală, caracterul nelegal al măsurilor preventive privative de libertate trebuie

să fie constatată explicit prin actele jurisdicționale prevăzute în cuprinsul acestuia. Hotărârea judecătorească de achitare, prin ea însăși, nu poate constitui temei al stabilirii caracterului nelegal al măsurii privative de libertate.” (Decizie nr. 15/2017 privind admiterea recursului în interesul legii publicată în Monitorul oficial nr. 946 din 29 noiembrie 2017).

De asemenea, potrivit Deciziei Curții Constituționale nr. 136/2021, 38. Dacă pentru o măsură preventivă privativă de libertate luată în condiții nelegale statul datorează despăgubiri, indiferent de rezultatul procesului penal, tocmai pentru că și-a încălcat propriul său sistem normativ, tot astfel și privarea de libertate a unei persoane față de care, analizând fondul acuzației, statul nu reușește să răstoarne prezumția de nevinovăție reclamă un necesar drept la despăgubire. Fiind privată de libertate în considerarea acuzației aduse, constatarea caracterului neîntemeiat/ neconcordant cu realitatea al acuzației are ca efect reținerea caracterului injust/ nedrept al măsurilor privative de libertate luate împotriva persoanei în cauză, în cursul procesului penal. Situația relevată indică același grad de severitate a intruziunii în libertatea individuală a persoanei precum ipoteza unei arestări nelegale, neconformă cu normele procedurale, astfel că, în acest caz, dreptul la despăgubiri nu poate fi negat. Nerespectarea unor proceduri legale în luarea măsurii preventive privative de libertate, respectiv netemeinicia acuzației în materie penală, acuzație care a determinat luarea măsurii preventive privative de libertate, sunt motive care justifică în aceeași măsură un drept la despăgubire pentru afectarea libertății individuale, chiar dacă temeiurile sunt diferite [nelegalitatea măsurii, respectiv netemeinicia acuzației]. Faptul că privarea de libertate se dovedește a fi injustă și nedreaptă de abia la sfârșitul procesului penal nu înseamnă că nu a fost injustă și nedreaptă chiar la momentul dispunerii ei și că, prin urmare, persoana supusă măsurii nu ar fi fost nedreptățită.

42. De aceea, statul este obligat să recunoască și să garanteze dreptul la despăgubiri ca urmare a unei privări de libertate dispuse în cursul procesului penal, indiferent de temeiul generator al răspunderii sale, respectiv caracterul nedrept sau nelegal al măsurii privative de libertate. Orice diferențiere sub acest aspect nu este decât una artificială care în final neagă dreptul persoanei vătămate la repararea pagubei suferite ca urmare a unei disfuncții de orice natură a sistemului judiciar. Evident, această răspundere poate fi limitată doar în cazul în care prin faptele sale persoana supusă măsurii a împiedicat/ stânjenit ori a încercat să împiedice/ stânjenească aflarea adevărului, îngreunând/ distorsionând activitatea organelor judiciare, sau a avut o conduită reprobabilă în contextul desfășurării procesului penal.

În continuare, urmează a fi analizate întrunirea condițiilor pentru acordarea de despăgubiri în cazul privării nelegale de libertate, în cazul reclamantei Jivan Luminița Maria.

Nelegalitatea măsurii trebuie demonstrată și trebuie să rezulte din încălcări determinate ale legii, adică nerespectarea condițiilor legale de luare a măsurii preventive.

În speță, Tribunalul observă că, sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 539 Cod procedură penală. În acest sens, se reține faptul că, privarea de libertate a reclamantei a fost dispusă în mod nelegal de către Tribunalul Caraș-Severin, încheierea pronunțată de judecătorul de drepturi și libertăți de la tribunal nefiind motivată, acesta neanalizând condițiile prevăzute de art. 223 alin. 2 din Codul de procedură penală, pentru a verifica dacă se poate dispune arestarea preventivă a inculpatei Jivan Luminița Maria.

Tribunalul constată că, în perioada 09.12.2021-15.12.2021, reclamanta a suferit o arestare nedreaptă, care naște în patrimoniul acesteia dreptul de a fi despăgubită de către Statul Român.

Concluzionând, luând în considerare textele legale incidente, cât și Decizia RIL nr. 15/2017, Tribunalul constată că cererea reclamantei de obligare a Statului Român la plata unor daune morale pentru perioada 09.12.2021-15.12.2021 în care acesta a fost privată de libertate, întemeiată pe dispozițiile art. 539 Cod procedură penală se vădește a fi nu doar admisibilă, ci și întemeiată.

În ceea ce privește quantumul daunelor morale, astfel cum a fost solicitat de către reclamantă, se impune a reține că, pe de o parte, acesta se referă la întregul prejudiciu moral suferit de reclamantă în legătură cu procesul penal al cărui subiect activ a fost (atât din perspectiva

arestării nedrepte, cât și a vătămării celorlalte drepturi subiective), iar pe de altă parte, acordarea daunelor morale nu trebuie să constituie o îmbogățire fără justă cauză.

Valoarea lezată prin arestarea injustă a reclamantei este determinată de atingerea adusă inviolabilității libertății individuale, ca valoare fundamentală a omului, în acest sens fiind prevederile constituționale care au în vedere libertatea fizică a persoanei, dreptul său de a se putea mișca liber, de a avea conduita dorită și, totodată, de a nu fi lipsită de libertate decât în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

Tribunalul subliniază că, în cazul daunelor morale, dată fiind natura prejudiciului care le generează, nu există criterii precise, clare, pentru determinarea lor, însă imposibilitatea stabilirii unei corelații concrete, a unei corespondențe exacte între gravitatea prejudiciului și quantumul despăgubirii, nu poate constitui o piedică pentru stabilirea acestora, problematica stabilirii despăgubirilor morale neputând fi redusă la ideea cuantificării economice a unor drepturi sau valori nepatrimoniale, cum este libertatea, demnitatea, onoarea, ori suferința psihică pe care o încearcă cel ale cărui valori sau drepturi sunt încălcate.

Astfel, stabilirea acestor daune presupune o analiză complexă a aspectelor și laturilor vieții personale a reclamantei, în care s-au exteriorizat respectivele vătămări, în jurul acestora instanța urmând a-și contura puterea de apreciere. În esență, chiar dacă valorile morale nu reprezintă elemente evaluabile patrimonial, atingerile acestora îmbracă forme exterioare de manifestare, în considerarea cărora instanța este în măsură să aprecieze intensitatea și gravitatea lor, pentru a stabili în ce quantum o anumită sumă de bani ar fi potrivită pentru a o repara.

În drept, conform art. 540 Cod procedură penală, *(1) La stabilirea întinderii reparației se ține seama de durata privării nelegale de libertate, precum și de consecințele produse asupra persoanei, asupra familiei celui privat de libertate ori asupra celui aflat în situația prevăzută la art. 538.*

(2) Reparația constă în plata unei sume de bani sau în constituirea unei rente viagere ori în obligația ca, pe cheltuiala statului, cel reținut sau arestat nelegal să fie încredințat unui institut de asistență socială și medicală.

(3) La alegerea felului reparației și la întinderea acesteia se va ține seama de situația celui îndreptățit la repararea pagubei și de natura daunei produse.

(4) Persoanelor îndreptățite la repararea pagubei, care înainte de privarea de libertate ori de încarcerare ca urmare a punerii în executare a unei pedepse ori măsuri educative privative de libertate erau încadrate în muncă, li se calculează, la vechimea în muncă stabilită potrivit legii, și timpul cât au fost private de libertate.

(5) Reparația este în toate cazurile suportată de stat, prin Ministerul Finanțelor Publice.

În ceea ce privește impactul pe care perioada cuprinsă între 09.12.2021-15.12.2021 l-a avut asupra reclamantei, se poate constata că acesta a fost unul profund, manifestat atât în plan profesional, cât și în cel al vieții private, sociale și de familie, în raporturile sale cu prietenii, cunoscuții, rudele și soțul.

Tribunalul reține că reclamantei i-a fost adusă o atingere importantă dreptului la inviolabilitatea libertății fizice, ca valoare ce definește personalitatea umană, astfel încât, raportat la ingerința produsă în viața reclamantei prin arestarea sa nedreaptă, ingerință care a determinat o fractură în echilibrul ce trebuie să existe între respectarea valorilor sociale protejate de normele penale și mijloacele prin care se realizează aceasta, Tribunalul apreciază că o sumă de 20.000 de lei / zi reprezintă o justă despăgubire a reclamantei, în componenta sa morală, afectivă și psihologică, pentru prejudiciul suferit pe perioada arestării sale preventive. Drept urmare, instanța va obliga Statul român la plata sumei de 140.000, cu titlu de daune morale, pentru acoperirea prejudiciului cauzat printr-o privare nelegală de libertate în perioada cuprinsă între 09.12.2021-15.12.2021.

Cu privire la pretențiile materiale solicitate prin acțiune, Tribunalul observă că, reclamanta nu a depus nicio dovadă, această solicitare urmând a fi respinsă ca nedovedită.

Față de considerentele de fapt și de drept mai sus enunțate, Tribunalul va respinge excepția netimbrării, a inadmisibilității acțiunii și excepția lipsei calității procesual pasive a

pârâtului, excepții invocate prin întâmpinare. Acțiunile care au obiect pretenții bănești din cauze penale nu se timbrează.

În continuare, prin raportare la normele de drept anterior enunțate, tribunalul va admite în parte acțiunea civilă formulată de către reclamanta JIVAN LUMINIȚA MARIA, în contradictoriu cu pârâtul STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR – DIRECȚIA GENERALĂ REGIONALĂ A FINANTELOR PUBLICE TIMIȘOARA – ADMINISTARȚIA JUDEȚEANĂ A FINANTELOR PUBLICE CARAȘ-SEVERIN.

Și va obliga pârâtul la plata sumei de 140.000, cu titlu de daune morale, pentru acoperirea prejudiciului cauzat printr-o privare nelegală de libertate în perioada cuprinsă între 09.12.2021-15.12.2021. În continuare, va respinge pretențiile materiale solicitate, ca nefiind dovedite.

Va constata că reclamanta și-a rezervat dreptul de a solicita cheltuieli de judecată pe cale separată.

Va respinge cererea privind restituirea taxei judiciare de timbru.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:

Respinge excepția netimbrării, a inadmisibilității acțiunii și excepția lipsei calității procesual pasive a pârâtului, excepții invocate prin întâmpinare.

Admite în parte acțiunea civilă formulată de către reclamanta JIVAN LUMINIȚA MARIA

, prin apărător ales, avocat Maldea Nicușor, în contradictoriu cu pârâtul STATUL ROMÂN PRIN MINISTERUL FINANTELOR – DIRECȚIA GENERALĂ REGIONALĂ A FINANTELOR PUBLICE TIMIȘOARA – ADMINISTARȚIA JUDEȚEANĂ A FINANTELOR PUBLICE CARAȘ-SEVERIN, cu sediul în Reșița, str. Valea Domanului, nr. 2, jud. Caraș-Severin.

Obligă pârâtul la plata sumei de 140.000, cu titlu de daune morale, pentru acoperirea prejudiciului cauzat printr-o privare nelegală de libertate în perioada cuprinsă între 09.12.2021-15.12.2021.

Respinge pretențiile materiale solicitate, ca nefiind dovedite.

Constată că reclamanta și-a rezervat dreptul de a solicita cheltuieli de judecată pe cale separată.

Respinge cererea privind restituirea taxei judiciare de timbru.

Cu drept de apel, în termen de 30 de zile de la comunicare.

Apelul se va depune la Tribunalul Caraș-Severin.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin intermediul grefei instanței, astăzi, 10.05.2023.

PREȘEDINTE
MATUSCHKA MONICA

GREFIER
MARIN LAURA

Ex.4

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO